

Nationaal Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing

Portefeuillehouder E. den Hertog / steller E. Gloudemans

Bespreekstuk (besluitvormend)

Gevraagd besluit

Instemmen met de in het Nationaal Plan opgenomen acties voor de waterschappen ten behoeve van de bestuurlijke bespreking in het Bestuurlijk Overleg Water van april.

De kern van het advies

Aanleiding: In 2021 heeft het kabinet de [Beleidsnota Drinkwater 2021-2026](#) vastgesteld. Hoofddoel is voldoende drinkwater van goede kwaliteit voor nu en in de toekomst. Een van de acties is het opstellen van een nationale aanpak voor bewust en zuinig drinkwatergebruik door huishoudens en zakelijke gebruikers. Hiervoor is een Nationaal Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing (zie bijlage CWS 24-7a) opgesteld dat in april wordt vastgesteld in het Bestuurlijk Overleg Water.

Drinkwaterbesparing levert voordelen op voor zowel het watersysteem (minder watervraag) als de waterketen (minder 'dun' afvalwater). Het Nationaal Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing beschrijft de gezamenlijke inzet van instrumenten en maatregelen om de doelstellingen te realiseren en het drinkwaterverbruik en de voortgang van maatregelen te monitoren. In de Kamerbrief 'Water en bodem sturend' zijn de doelen voor drinkwaterbesparing concreet gemaakt:

- *We werken toe naar een drinkwatergebruik per hoofd van de bevolking van 100 liter in 2035.*
- *Ambitie nieuwbouw en renovatie: In 2035 heeft waterbewust bouwen zich bewezen en is de standaard geworden.*
- *Zakelijk verbruikers vragen we het drinkwatergebruik met 20% te reduceren. Bij industriële verbruikers kijken we naar de besparing per eenheid van het product.*
- *We beperken laagwaardig gebruik van drinkwater.*

De vraag aan de CWS is of we kunnen instemmen met het opnemen van de onderstaande acties voor de Unie. Het betreft:

- *2024-2025: Onderzoek met Vewin en VNG/RIONED naar de gevolgen van verminderd drinkwatergebruik op het functioneren van de waterketen*
- *2026-2027: Onderzoek met Vewin naar de mogelijkheden om de zuiveringsheffing te koppelen aan het drinkwatergebruik ('waterspoor')*
- *2026-2027: Onderzoek met Vewin naar de mogelijkheden van het hergebruik van effluentwater als alternatieve waterbron*

Overwegingen

De acties in het Nationaal Plan van Aanpak zijn gericht op huishoudens (74% drinkwatergebruik), zakelijk gebruik en nieuwbouw (900.000 nieuwe woningen). De instrumenten die (kunnen) worden ingezet zijn:

1. *Het vergroten van het waterbewustzijn van burgers en ondernemers om zuinig met (drink)water om te gaan.*
2. *Het stimuleren van (drink)waterbesparing bijvoorbeeld via subsidies op waterbesparende maatregelen, via slimme drinkwatermeters of via het beprijzen van (drink)water (staffeling grootverbruik).*

3. *Het aanscherpen van de regelgeving om (drink)waterbesparing te verplichten (bijvoorbeeld via Besluit bouwwerken leefomgeving, NEN normen of drinkwaterlabel) en regelgeving om drinkwaterrestricties op te kunnen leggen in tijden van (dreigende) watertekorten.*
4. *Het benutten van alternatieve (drink)waterbronnen zoals brak water of het gebruik van restwater zoals het effluent van RWZI's.*

Bestuurlijke aandachtspunten

Voor de waterschappen kan drinkwaterbesparing niet los gezien worden van het totale vraagstuk van waterbesparing en waterbeschikbaarheid. Wat ons betreft richt het Nationaal Plan van Aanpak zich ook op het besparen van grond- en oppervlaktewater. Want anders lopen we het risico dat er een ongewenste verschuiving plaatsvindt van het gebruik van drinkwater naar een toename van het gebruik van grond- en oppervlaktewater.

Naast het spoor van (drink)waterbesparing wordt er ook gewerkt aan het beschermen en uitbreiden van drinkwaterbronnen (Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen, Aanvullende Strategische Voorraden en Nationale Grondwaterreserves) om de drinkwatervoorziening de komende decennia te kunnen blijven garanderen.

De koppeling van de zuiveringsheffing aan het drinkwatergebruik (Waterspoor) is wettelijk al mogelijk sinds 2009, maar wordt in de praktijk nog niet toegepast. Een vijftal waterschappen heeft in de bestuursakkoorden aangegeven onderzoek te gaan doen naar de toepassing van het Waterspoor. De Minister van IenW heeft in 2021 naar aanleiding van moties in de Tweede Kamer aangegeven onderzoek te doen naar de belemmeringen om het waterspoor toe te passen en waterschappen te helpen deze belemmeringen weg te nemen. Dit onderzoek is onderdeel van het traject toekomstbestendige bekostiging waterbeheer.

Besproken in

Het concept Nationaal Plan van Aanpak voor Drinkwaterbesparing is eerder besproken in de CWS van 17 november 2023. In de WWS van 9 februari 2024 is aandacht gevraagd voor wat er wordt bedoeld met de actie 'kansen voor koppeling tussen zuiveringsheffing en drinkwatergebruik'. Dat is verduidelijkt in de versie die voorligt in de CWS.

Het Plan van Aanpak is als mededeling geagendeerd voor de CWE van 22 maart 2024. Het onderzoek naar het toepassen van het Waterspoor wordt ook als mededeling geagendeerd voor de WBDD van 19 april 2024.

Vervolg/Communicatie

De planning is om het Nationaal Plan van Aanpak in april vast te stellen in het Bestuurlijk Overleg Water en daarna aan te bieden aan de Tweede Kamer. De acties voor de waterschappen staan gepland voor de periode 2024-2027.

Voor het vervolgtraject en de monitoring van de acties wil IenW een coördinatieteam drinkwaterbesparing op te richten met de betrokken partijen (IPO, VNG, UvW, Vewin, VNO-NCW, VEMW).